

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: **P. R.**,
bytem ,
zastoupen Mgr. Kateřinou Švajcrovou, advokátkou,
sídlem Holečkova 332/5, Praha 5,

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2017, č. j. MPSV-2017/245836-911,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky pro hlavní město Prahu č. j. 1805/2017/AAL ze dne 19. 1. 2017, kterým bylo rozhodnuto o snížení příspěvku na péči.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

2. Dle žaloby byly vyčerpány veškeré možnosti posouzení zdravotního stavu žalobce. Ten byl dne 17. 10. 2013 a 6. 9. 2016 omezen na způsobilost k právním úkonům. Při posuzování příspěvku na péči nebylo dostatečně přihlédnuto k rozsudku soudu a znaleckému posudku soudního znalce MUDr. Martina Anderse, Ph. D. Jde o zdravotní stav trvající od narození a vzhledem k věku syna se bude nadále pouze zhoršovat, nelze jej změnit žádnou medikací. Dle žaloby měl být shledán III. stupeň závislosti.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že zdravotní stav žalobce byl v odvolacím řízení posouzen posudkovou komisí MPSV ve složení posudkového lékaře a odborného lékaře z oboru psychiatrie. Komisí byl žalobce vyšetřen. Byl vypracován srovnávací posudek, na jehož základě byla stanovena lehká závislost pro neschopnost zvládat tři základní životní potřeby. Komise hodnotila u žalobce dominující postižení lehkého mentálního deficitu (na horní hranici lehké mentální retardace) s poruchami chování, specifickými poruchami učení (dyslexie, dysgrafie, dyskalkulie, lehká dyslalie). V posudku ze dne 24. 5. 2017 komise konstatovala, že žalobce je plně mobilní, orientován, schopen komunikace s lehkým omezením, vyjadřoval se srozumitelně, adekvátně. Píše tiskacím písmem, podepíše se, počítá jednoduché počty s chybami. Je manuálně zručný, schopný základní sebeobsluhy. Proto nepotřebuje pomoc při oblékání, stravování, hygieně, výkonu fyziologické potřeby. Je schopen nakládat s menší finanční částkou, je schopen základních činností v domácnosti. Pravidelně nebere léky a nemá speciální dietu. Potřebuje pomoc se základní potřebou osobních aktivit vzhledem k omezení způsobilosti k právním úkonům.
4. Dne 15. 9. 2017 byl vypracován srovnávací posudek komisí v jiném složení. Na žádost opatrovnice nebyl žalobce vyšetřen. Komise hodnotila jako nezvládanou základní životní potřebu orientace, osobních aktivit, péče o domácnost. Žalobce nedokáže zvládat složité sociální, pracovní, vztahové situace, postrádá schopnost delšího soustředění, výkonu, je omezena schopnost se rozhodovat, projevit vůli. Péči o domácnost považuje za nezvládanou hraničně vzhledem k omezení s nakládáním s finančními prostředky. Ohledně namítané nezvládané potřeby stravování, péče o hygienu, péče o zdraví, komunikaci, komise neshledala, že by zde byly příčiny odůvodňující neschopnost zvládat tyto potřeby z důvodu lehké mentální retardace. Dohled nad pravidelností nelze chápat jako nezvládání základní životní potřeby. Komise odkázala na literaturu, dle které se osoby s lehkou mentální retardací jsou při dobrém vedení a motivaci schopny se plně obsloužit.
5. Žalovaný hodnotil úplnost a přesvědčivost posudků. Vycházel především z posudku ze dne 15. 9. 2017, jehož závěry jsou pro žalobce příznivější. Žalovaný má za to, že tento posudek lépe vystihuje snížené duševní kompetence žalobce při orientaci v sociálním prostředí. Žalovaný akceptoval závěry posudků ohledně potřeby komunikace. Konstatoval, že žalobce se vyjadřuje srozumitelně, rozumí sdělenému, umí číst, psát, byť v omezeném rozsahu, ovládá mobilní telefon. Porozumění složitým větným konstrukcím či omezená slovní zásoba není pro zvládání této potřeby rozhodující. Omezení porozumění smlouvám a úředním jednáním je zohledněno v životní potřebě osobní aktivity. Žalobce je také schopen se stravovat – nají se, vybere potraviny, je schopen jídlo naporcovat, dohled nad pravidelností není rozhodující. Hygienu provádí sám, kontrola ze strany matky není důvodem pro nezvládání. Obdobně nebyla shledána nezvládanou potřeba péče o zdraví. Žalobce nemá žádná zvláštní léčebná opatření.
6. V doplnění žaloby je poukazováno na rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 6. 9. 2016, č. j. P 40/2014-119, kterým byl žalobce omezen ve svéprávnosti pro vybraná právní jednání. Podkladem pro předmětný rozsudek byl znalecký posudek ze dne 1. 8. 2016

zpracovaný soudním znalcem Doc. MUDr. Martinem Andersem, Ph.D. Z tohoto posudku plyne, že bez doprovodu opatrovníka by pravděpodobně nebylo v silách žalobce dorazit na vyšetření. Žalobce nemá přehled o tom, jaké platby jsou v souvislosti s jeho životem nezbytné. Nemá povědomí, kolik stojí zajišťování základních podmínek k životu. Hodnota peněz je pro něj taktéž těžko uchopitelná, což osvědčuje i doložený rozsudek o omezení svéprávnosti. Žalobce má problém s početními úlohami, má problém s rozpoznáváním hodin, omezený rozhled, problém s určením cenových relací. Bez přítomnosti doprovodu by nebylo možné získat celá objektivní anamnestická data a hladce provést vyšetření. Soustředění je velice omezené, snadno se rozptýlí. Rychlost zpracování informace je nadměrně dlouhá a místy nepřesná. Dle mínění znalce má žalobce zřejmé obtíže se základními schopnostmi a dovednostmi, které by měl přiměřeně svému věku ovládat, tak aby byl schopen samostatně obstarávat své záležitosti bez závislosti na další osobě. Žalobce trpí lehkou mentální retardací. Jeho stav je od roku 2013 neměnný, bez jakéhokoli viditelného zlepšení. Dle prognózy se jeho stav bude procesem stárnutí ještě zhoršovat. V současném stavu žalobce trpí ztrátou soběstačnosti, je závislý na péči druhých. Žalobce má obtíže s rozhodováním a projevováním vůle navenek. Pro zajištění jeho základních životních potřeb je nezbytná péče druhé osoby. Bez pomoci pečovatele neumí vyhledat lékařskou pomoc, užívat léčivé přípravky a dodržovat léčebná doporučení. Neumí si koupit nutná léčiva a ani jiné prostředky. Žalobce není schopen reálně zhodnotit svůj sociální a zdravotní stav. Obstarávání záležitostí a jednání na úřadech není schopen samostatně zvládnout. Taktéž žalobce nechápe důvodnost čerpání sociálního systému státu. Závěry znaleckého posudku jsou odlišné od stanoviska posudkové komise, přičemž žalovaný se znaleckým posudkem nevypořádal, shodně jako s odvolacími důvody, nebylo dostatečně odůvodněno zlepšení posuzovaného stavu, z jakých důvodů měl žalobce v době vydání rozhodnutí dle žalovaného zvládat samostatně více základních životních potřeb než doposud. Napadené nezákonné rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí.

7. Žalovaný k tomu uvedl, že posudková komise vzala v úvahu závěry znaleckého posudku, kde znalecký posudek se projevil zejména uznáním potřeby orientace, osobních aktivit a péče o domácnost jako nezvládaných. Z tvrzení, že žalobce by pravděpodobně nebyl schopen na základě pozvánky dojít na vyšetření, je dle žalovaného zřejmé, že z něj lze dovodit potíže s potřebou orientace, nikoli komunikace, pozvánku by si přečetl. Ohledně tvrzení, že žalobce není schopen nakládat s penězi, žalovaný uvedl, že schopnost samostatně nakládat s penězi se hodnotí v rámci potřeby péče o domácnost, která byla vyhodnocena jako nezvládaná. Schopnost počítání není dle žalovaného činností přímo uvedenou ve zvládání životních potřeb ve smyslu vyhlášky č. 505/2006 Sb., spíše se projeví prakticky při neschopnosti nakládat s finančními částkami (péče o domácnost) či přiměřených duševních kompetencích (orientace). Problém s rozpoznáváním hodin je řazen pod potřebu orientace, která byla shledána jako nezvládaná. Velmi omezený obecný rozhled nelze podřadit pod žádnou z činností vymezených vyhláškou č. 505/2006 Sb., nejbližší má k potřebě orientace, určení cenových relací spadá pod nakládání s finančními prostředky. Do činností stanovených uvedenou vyhláškou nespadá schopnost poskytnout anamnestická data. Pokud jde o skutečnost, kdy soustředění žalobce je omezené, snadno se rozptýlí, rychlost zpracování informace je nadměrně dlouhá, místy nepřesná, tyto činnosti ovlivňují přiměřené duševní kompetence v rámci potřeby orientace, a také vyřizování si svých záležitostí v rámci potřeby osobních aktivit. Tyto potřeby byly uznány jak nezvládané. Tvrzení posudku o nedostatečné soběstačnosti žalobce, závislosti na druhých,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

bylo dle žalovaného jistě podstatné při rozhodování o jeho svéprávnosti, nelze z toho však dovozovat schopnost zvládání základních životních potřeb. Znalec nemá odbornost pro posudkové lékařství. Rovněž nelze hodnotit budoucí prognózy. Odůvodněnou obavu z budoucího zhoršování zdravotního stavu žalobce nelze hodnotit jako stav, který dlouhodobě existuje. Závěry činěné před 18. rokem věku, a poté, se mohou lišit. Jelikož žalobce nemá žádné léčebné omezení, je úvaha o tom, že by nebyl schopen se o sebe v tomto směru postarat, čistě hypotetická, tuto potřebu nelze hodnotit jako nezvládanou. Neschopnost obstarat si vlastní záležitosti, jednat s úřady, spadá do potřeby osobní aktivity, která byla shledána nezvládanou. Neschopnost porozumět sociálnímu systému není relevantní dle vyhlášky č. 505/2006 Sb.

8. Podle žalovaného hodnocení posudkové komise není v rozporu s medicínskými závěry znaleckého posudku ani z vyšetření žalobce, sociálním šetřením a dostupných podkladů. Žalobce je plně mobilní, orientován, schopen komunikace s lehkým omezením, vyjadřoval se adekvátně, píše tiskacím písmem, podepíše se, je manuálně zručný, schopen základní sebeobsluhy. Nepotřebuje pomoc při oblékání, stravování, tělesné hygieně, výkonu fyziologické potřeby. Je schopen nakládat s menší částkou, schopen základní činnosti v domácnosti. Pravidelně nebere léky, nemá speciální dietu. K dalším namítaným nezvládaným potřebám stravování, péči o hygienu, komunikaci, žalovaný uvedl, že z dokumentace nevyplývá neschopnost zvládat tyto potřeby z důvodu lehké mentální retardace. Duševní kompetence žalobce jsou pro výkon těchto potřeb dostatečné. Dohled nad pravidelností nelze chápat jako nezvládnutí potřeby. Žalobce ovládá základní komunikaci, neschopnost jednat s úřady spadá pod osobní aktivity. Žalobce je schopen se sám najíst, vybrat si potraviny, nalít nápoj, přenést a naporcovat jídlo. Preventivní dohled není každodenní dopomocí se zvládáním potřeby. Žalobce nemá lékařem nařízenou dietu. Žalobce je schopen sám provádět hygienu, kontrola ze strany pečující osoby není důvodem pro nezvládání potřeby.
9. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
10. Dle posudku o zdravotním stavu č. j. LPS/2016/2050-MDR_CSSZ, byly jako nezvládané hodnoceny potřeba orientace, osobní aktivity a péče o domácnost.
11. Rozhodnutím ze dne 19. 1. 2017, č. j. 1805/2017/AAL, bylo rozhodnuto o snížení příspěvku na péči ze 4 400 Kč na 880 Kč měsíčně pro nezvládání těchto potřeb – orientace, osobní aktivity, péče o domácnost.
12. V odvolání proti tomuto rozhodnutí bylo namítáno, že žalobce mimo uvedené nezvládá dále vykonávat potřebu péče o zdraví, komunikace, stravování a tělesné hygieny.
13. Následně bylo prvostupňové rozhodnutí napadeným rozhodnutím potvrzeno s tím, že žalovaný shledal nezvládání stejných tří potřeb (orientace, osobní aktivity, péče o domácnost). Žalovaný vyšel z posudku PK MPSV ČR v Praze ze dne 24. 5. 2017 a srovnávacího posudku ze dne 15. 9. 2017.
14. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

15. Při posuzování stupně závislosti je hodnocena schopnost zvládat zákonem předem vymezené základní životní potřeby v oblasti mobility, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Schopnost zvládnutí těchto jednotlivých životních potřeb je podmíněná zvládnutím úkonů uvedených příloze 1 provádějící vyhlášky pro stanovené oblasti základních životních potřeb tvořících její obsah (§ 9 odst. 1 zákona o sociálních službách) :

- mobilita - za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.

- orientace - osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.

- komunikace - osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

- stravování - osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.

- oblékání a obouvání - osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

- tělesná hygiena - osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

- výkon fyziologické potřeby - osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

- péče o zdraví - osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.

- osobní aktivity - osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, například vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

- péče o domácnost - osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si jednoduché teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, nakládat s prádlem, mýt nádobí, obsluhovat topení, udržovat pořádek

16. Pokud posuzovaná osoba nezvládne aspoň jeden úkon tvořící obsah dané základní životní potřeby, celá základní životní potřeba musí být hodnocena jako nezvládnutá. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku (§ 9 odst. 4, 5 zákona o sociálních službách).
17. V případě soudního přezkumu zdravotního stavu osob se rozhodnutí soudu opírá především o odborné lékařské posouzení. Posouzení zdravotního stavu je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k orgánům, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Výsledný **posudek** je v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na který je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003 - 82). Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách *při posuzování stupně závislosti osoby okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře*.
18. Správní orgán rozhodující o dávce by na základě posudku komise měl rozhodnout až poté, co posudek vyhodnotí jako úplný, objektivní a přesvědčivý. Pokud správní orgán shledá, že neúplnost posudku, je na místě, aby v případě, že posudek nedá na některou otázku dostatečnou odpověď, správní orgán skutkový stav zjišťoval dále, dokud nebude zjištěn bez pochybností.
19. V tomto směru žalovaný nepochybil, naopak byl v průběhu řízení vyžádán dále srovnávací posudek, jehož závěry byly pro žalobce shledány žalovaným jako příznivější, o který žalovaný opřel své rozhodnutí. Předpokladem srozumitelnosti rozhodnutí je především řádné odůvodnění závěrů o zvládání a nezvládání jednotlivých potřeb. Žalovaný sice v odůvodnění neprováděl ohledně jednotlivých potřeb vlastní úvahy, ale odkázal na posudkové závěry obou posudkových komisí, aniž by tím však založil nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Zároveň v odůvodnění absentuje vypořádání se se znaleckým posudkem MUDr. Anderse, jehož části jsou součástí odvolání žalobce. Přesto soud ani v tomto nespatriil důvod pro zrušení rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost, neboť nosné důvody posouzení zdravotního stavu ve smyslu závislosti žalovaný uvedl.
20. Žalobce dle žalovaného nezvládá vykonávat 3 základní životní potřeby: orientace, osobní aktivity, péče o domácnost. Žaloba poukazuje na to, že v odvolání bylo namítáno nezvládání dále potřeby stavování, komunikace, tělesné hygieny a péče o zdraví.

21. Dle posudku posudkové komise ze dne 24. 5. 2017 při jednání žalobce uváděl, že studuje obor šití oděvů, jezdí autobusem, pak tramvají. Potřebuje pomoc při buzení, oblékne a nají se sám. Uvaří si vajíčka, polévku z pytlíku, dojde si nakoupit. Koupí, co je třeba, rohlíky, chléb, jí ho se salámem, kávu si uvaří. Týdně dostává 500 Kč, koupí si obědy, cigarety, pokud je nedostane od matky. Kouří krabičku denně. Čte technické věci o autech. Matka při jednání dodala, že syn si neuvaří, pouze vajíčka, nakoupí pouze rohlíky. V pubertě pozoruje matka zhoršení. Komise vycházela z řady lékařských nálezů, mj. i ze znaleckého posudku dokládaného žalobou. Komisí bylo shledáno, že žalobce má lehký mentální deficit. Přes problém se čtením a psaním byl schopen si osvojit mluvu a používat řeč v každodenním životě, udržovat konverzaci. Od roku 2013 je žalobce omezen na způsobilosti k právním úkonům, kdy může nakládat toliko s 500 Kč měsíčně. Soudní znalec navrhuje 2 000 Kč měsíčně. Za peníze nakupuje jídlo, nápoje a cigarety. Je plně mobilní, orientovaný, schopen komunikace, psal a podepsal se čitelně, duševní schopnosti lehce omezeny. Byl schopný komunikace s lehkým omezením slovní zásoby, porozuměl převážně i psanému textu, vyjadřoval se srozumitelně, adekvátně k otázkám, bez latence. Nepotřeboval pomoc při stravování, oblékání, obouvání, tělesné hygieně, výkonu fyziologické potřeby. Byl manuálně zdatný, schopen pečovat o domácnost – úklid, mytí nádobí, vyluxování, tyto činnosti ale neprovádí. Byl schopen nakládat s přidělenou částkou peněz. Nebral pravidelně žádné léky, pouze při výkyvech alergických reakcí, v zimě léky nepotřeboval. Nedodržoval speciální dietu. Potřeboval pomoc při osobních aktivitách vzhledem k omezené způsobilosti k právním úkonům. Komise na základě těchto skutečností konstatovala, že žalobce potřebuje pomoc druhé osoby při základní životní potřebě osobní aktivity. K námitkám komise uvedla, že žalobce nebral pravidelně žádné léky, pomoc při akutním stavu nebyla každodenní a trvalá. Při podprůměrném intelektu byl schopen porozumět běžným pojmům, chápat obsah přijímaných zpráv, rozumět běžným obrazovým signálům a zvukovým signálům, orientace v přirozeném prostředí, použil mobilní telefon. Nebylo zjištěno smyslové postižení. Neměl potřebu dodržovat speciální dietu. Nenadýmavou stravu nelze hodnotit jako speciální dietu. Nebylo medicínské opodstatnění pro nezvládání základní hygieny.
22. V posudku ze dne 15. 9. 2017 komise uvedla, že žalobce je osobou s lehkou mentální retardací s poruchami chování. Dle soudně znaleckého vyšetření nedokázal zvládat složité sociální, pracovní a vztahové situace, postrádal schopnost delšího soustředění a výkonu. Duševní porucha omezovala jeho schopnost se rozhodovat a projevit vůli. Jeho somatické nemoci byly stabilizované a nezhoršovaly schopnost sebeobsluhy, pohyblivosti, orientace. Interní somatický nález byl přiměřený, neměl limitující smyslová postižení, nález na pohybovém a nosném aparátu nebyl významněji patologický, neměl atrofie svalstva, parézy, byl chopen chůze bez opory. Souladně jako posudek první instance komise hodnotila jako nezvládanou potřebu orientace, péči o domácnost (hraničně, s ohledem na omezené nakládání s financemi) a osobní aktivity. Pokud jde o potřebu komunikace, péče o zdraví, stravování, tělesná hygiena, jejichž nezvládání bylo namítáno matkou, pak komise konstatovala, že v doložené zdravotní dokumentaci i v podkladech ze sociálního šetření nejsou uvedeny posudkově uchopitelné příčiny, které by zdůvodňovaly neschopnost žalobce tyto potřeby zvládat v přítomnosti lehké mentální retardace.
23. K tomu soud uvádí, že obecně z posudkových závěrů posudkových komisí je zřejmé, že žalobce je do jisté míry orientován. Byť není schopen např. zcela samostatně právně jednat či přesně komunikovat, dané neznamená, že není schopen se o sebe do jisté míry postarat, pokud jde o základní hygienu, stravování apod. Z posudků PK MPSV souhrnně plyne

žalobcovo komplikované soustředění, obtížnější zvládnutí určitých situací, kdy k tomuto žalovaný adekvátně uvedl, že dané bylo zohledněno v rámci potřeby orientace. Obdobně neschopnost nakládat s vyššími finančními obnosy byla adekvátně zhodnocena v rámci nezvládnutí potřeby osobní aktivity, resp. péče o domácnost. K tomu soud dodává, že drobné nákupy si navíc žalobce opatřuje sám. Taktéž byla jako nezvládnutá zcela adekvátně shledána potřeba péče o domácnost (hraničně). Z posudků nevyplývá neschopnost žalobce se o sebe postarat ve smyslu zajištění osobní hygieny, stravování, výkonu fyziologické potřeby, oblékání, kdy i z dalších podkladů plyne, že žalobce je těchto úkonů schopen. Stejně je též schopen komunikace, dle jednoho ze závěrů plyne, že komunikuje velmi rád. Nic nenasvědčuje ani pochybení žalovaného, pokud jde o hodnocení potřeby mobility jako zvládnuté. Nebyla zjištěna žádná žalobcova omezení v tomto směru. Potřeba péče o zdraví byla též hodnocena adekvátně jako zvládnutá, kdy by znalecký posudek uváděl neschopnost žalobce tuto zajistit, žalovaný adekvátně poukázal na to, že žalobce neužívá žádné léky, žádná lékařská péče u něj není nutná, a tedy ani nemusí být zvládnutá za pomoci další osoby. Jak výše uvedeno, schopnost zvládnutí životní potřeby péče o zdraví je podmíněna zvládnutím schopnosti *dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc*. Schopnost zvládnutí životní potřeby péče o zdraví je předmětem posouzení nároku na příspěvek na péči pouze tehdy, pokud je posuzované osobě *stanoven léčebný režim nebo je nutné provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky*, tedy pouze tehdy, je-li dána nutnost realizace takové životní potřeby z důvodu existujícího zdravotního stavu posuzované osoby a nikoli jen potenciálního.

24. Ohledně zvládnutí základní životní potřeby péče o zdraví bylo v odvolání namítáno, že žalobce by bez pomoci pečovatele lékařskou péčí nedokázal vyhledat, nedokázal by užívat přípravky a dodržovat léčebná doporučení. Tento závěr plyne rovněž ze znaleckého posudku. K danému však obě posudkové komise uvedly, že žalobce je toliko alergický, kdy v letním období užívá příslušnou medikaci. Neužívá však pravidelně žádné léky, nemá zaveden žádný léčebný režim, který by měl dodržovat. Vzhledem k tomu, že bylo adekvátně vycházeno ze stavu aktuálního ke dni posouzení, pak soud souhlasí s žalovaným, že závěr o nezvládnutí potřeby nebylo možné stanovit.
25. Žalobce je plně mobilní, chodil na specializovanou střední školu. Žalovaný přihlédl k omezeným duševním kompetencím žalobce zcela dostatečně. K tomu soud podotýká, že správní orgány zkoumají, zda je žadatel o příspěvek schopen zvládnout životní potřeby v přijatelném standardu, nikoli, jestli je dotčený schopen své potřeby zajišťovat shodně, jako v případě, kdy by zde postižení nebylo. Žalobce je osobou s lehkou mentální retardací, nenaplnuje však kritéria dalších namítaných potřeb. Žalobce navštěvuje střední školu, je tedy nepochybně schopen se do jisté míry sociálně začlenit, byť má řadu omezení spočívajících v jeho limitovaných možnostech řešit určité situace apod. Bylo také zjištěno, že žalobce je mj. kuřák, přičemž nemá problém si cigarety koupit či získat od matky, tato skutečnost tedy také nenasvědčuje neschopnosti zajištění sebeobsluhy.
26. Pokud odkazuje žaloba na to, že žalobce dříve měl jako nezvládnuté hodnoceny i další potřeby, např. stravování, pak k tomu soud uvádí, že posudkové zhodnocení se provádí s určitou časovou periodicitou, aby bylo možné zohlednit vždy aktuální relevantní stav. V daném případě mohou být odlišné posudkové závěry dány zejména tím, že byly učiněny

v době, kdy žalobce procházel vývojem. Argumentace ohledně prognóz zhoršování stavu do budoucna není relevantní z hlediska posouzení ke dni vydání rozhodnutí, přitom z obsahu spisu vyplývá, že předchozí stanovená míra závislosti žalobce nebyla neměnná.

27. Soud neshledává zásadní rozpor mezi závěry posudkové komise, resp. žalovaného a znaleckého posudku Doc. MUDr. Martina Anderse, Ph. D, neboť je nutné odlišit pro jaké účely (řízení), byl znalecký posudek vypracován. Soudní řízení ve věci posouzení žalobcovy způsobilosti k právním úkonům akcentuje odlišné projevy zdravotního stavu žalobce než řízení o příspěvku na péči. V této souvislosti lze uvést, že znalec např. uvedl, že diagnostikovaná duševní porucha zásadním způsobem omezuje schopnost žalobce samostatně právně jednat v běžných záležitostech každodenního života a pečovat o svou osobu; je nezbytná péče druhých osob o základní životní potřeby. Ale oproti tomu uvádí, že žalobce dokáže navrhnout řešení běžných situací v domácnosti a v základních životních situacích, nedokáže však navrhnout řešení v širším kontextu zdravotně-sociálním. Dané soud uvádí nikoli proto, aby nalézal zdánlivé vnitřní rozpory v posudku, ale aby poukázal na odlišnou povahu obou řízení a tím i posuzování zdravotního stavu žalobce v řízení o omezení způsobilosti k právním úkonům a v řízení o příspěvku na péči. Přičemž nelze přehlédnout, že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 č. j. P 40/2014-119 byl sice žalobce i nadále omezen ve svéprávnosti pro vybraná právní jednání, avšak byla mu rozšířena způsobilost v rozsahu nakládání s majetkem 500 Kč týdně, čímž byla akceptována určitá samostatnost žalobce daná i jeho věkem. Úkolem znalce nebylo posuzování kritérií z hlediska zvládání základních životních potřeb ve smyslu nároku na příspěvek na péči. Ze závěrů posudkové komise z obou posudků (24. 5. 2017 i 15. 9. 2017) pak vyplývá, že komisi byl obsah znaleckého posudku znám a byl také zohledněn.
28. Jde-li o jednotlivé potřeby, soud konstatuje, že v případě potřeby oblékání a obouvání, mobility a výkonu fyziologické potřeby, nezvládání těchto potřeb nebylo namítáno ani odvoláním a ani ze žaloby neplyne jiný závěr. Žalobce je schopen se obléci a obout. Je plně mobilní, nemá žádná omezení v tomto ohledu. Nebyl zjištěn důvod nezvládání fyziologické potřeby.
29. Dle odvolání žalobce potřebu komunikace nezvládá, neboť neporozumí složitějším větným konstrukcím a pojmům. Dle posudkové komise při podprůměrném intelektu byl schopen porozumět běžným pojmům, chápat obsah přijímaných zpráv, rozumět běžným obrazovým signálům a zvukovým signálům, orientace v přirozeném prostředí, použil mobilní telefon. Nebylo zjištěno smyslové postižení. Dané mj. shodně uvádí i znalecký posudek. Jakkoli žalobce není schopen komunikovat zcela přesně a detailně se orientovat v některých situacích, dané bylo zohledněno v rámci potřeby orientace. Zvládání potřeby komunikace je založeno na přesvědčivých argumentech, přičemž soud považuje zdůvodnění ohledně zvládání této potřeby za dostatečné a přesvědčivé. V průběhu jednotlivých šetření bylo zjištěno, že žalobce komunikuje často a rád. Dělá mu sice potíže se komplikovaněji vyjádřit, pro zvládání potřeby je však podstatné, zda žalobce zvládne běžné porozumění tak, jak bylo definováno komisí, kdy o tom, že je schopen základní komunikace, není pochyb. Opět soud poukazuje na zákonem vymezenou hranici nezvládání potřeby komunikace: *osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky*. Diagnostikovaná lehká

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

mentální retardace žalobce s poruchami učení (dyslexie, dysgrafie, dyskalkulie, lehká dyslalie) neprokázala neovládání výše uvedených úkonů žalobcem v zákonem požadovaném rozsahu.

30. V odvolání i v žalobě je namítáno nezvládnutí potřeby zajištění tělesné hygieny. Zvládnutí dané potřeby bylo správními orgány konstatováno již v roce 2010 (v roce 2007 nikoli, viz výsledky posouzení stupně závislosti z roku 2010 a 2007). Dle záznamu ze sociálního šetření ze dne 23. 9. 2016 tělesnou hygienu žalobce provádí sám, sám se myje a osuší, shodně ústní hygienu i holení, je však nutná kontrola připomínání hygieny matkou. S ohledem na míru mentální retardace žalobce má soud za to, že dohled matky nezakládá vyloučení schopnosti žalobce *použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se*
31. Ohledně namítané potřeby stravování žalobce namítá, že z důvodu ileostomie by měl konzumovat nenadýmavou stravu. Dle posudkové komise nelze nenadýmavou stravu považovat za speciální dietu, kterou by měl žalobce dodržovat. Žalobce je nesporně schopen si jídlo do jisté míry nakoupit, připravit, naporcovat, najíst se. Při jednání u komise sám uvedl, že se sám nají, uvaří vajíčka, polévku z pytlíku, dojde si nakoupit, uvaří kávu, koupí, co je potřeba. Je schopen si například připravit rohlíky, chléb, dát si je se salámem. Matka při jednání dodala, že syn je schopen si toliko uvařit vajíčka, přičemž se zhoršil s nástupem puberty. V případě potřeby stravování je podstatné, zda se dotýčný zvládá stravovat přijatelným způsobem, což žalobce nepochybně je schopen. Soud také poznamenává, že dle posudkových zjištění je žalobce silný kuřák, tedy jestliže nemá problém v tomto ohledu, pak tato skutečnost nedokládá neschopnost se najíst, napít apod.
32. Soud proto s ohledem na uvedenou žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
33. Žalobce úspěšný nebyl, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalovanému náklady nevznikly. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V Praze dne 8. 12. 2021

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.